

IMATGES DE CASTELLDEFELS.- 1

CULTURA I SOCIETAT

Grup de Recerques Històriques de Castelldefels

A la memòria i homenatge a la tasca portada a terme pel senyor Francesc Capacés de Cros. Amb gran estimació pel seu poble ens mostrà com descobrir les petjades de la seva història recent.

Primera edició: 2002

©2002, per aquesta edició: Ajuntament de Castelldefels

©2002, Grup de Recerques Històriques de Castelldefels

Documentació: Javier Clemente, David Dalmases, Fernando Gil,
Elisa Rodríguez, Barbara Schwarz, Jaume Tous

Assessorament lingüístic: Hortènsia Muñoz

Retoc fotogràfic: Jaume Tous

ISBN: 84-920013-7-2

Dipòsit legal:

Impressió: Gràfiques Delfos 2000, S.L. Esplugues

Il·lustració de portada: Una de les més antigues fotos de Castelldefels recull la imatge de la Torre de la Guarda, avui preservada dins el recinte del Gran Hotel Don Jaime. La reproducció original pertany al fons documental del Grehic i és deguda a la donació feta al grup pel senyor Valentí Marcet, descendent de l'artífex del document fotogràfic.

RECUPEREM LA NOSTRA HISTÒRIA DES D'UNA MOSTRA FOTOGRÀFICA

El Grup de Recerques Històriques de Castelldefels "El Torreó" (Grehic), amb la col·laboració de la Regiduria de Cultura de l'Ajuntament de la ciutat i de Caixa Terrassa van presentar entre els dies 28 de setembre i 18 d'octubre de 2001 la mostra fotogràfica "Recuperem la nostra història (I). Cultura i Societat". L'objectiu del Grehic era fer arribar al públic en general part del material gràfic cedit des de col·leccions de particulars, així com donar a conèixer els fons dels arxius parroquial i municipal de la nostra vila. Si bé es va fer una selecció de les fotografies, cal dir que no s'havien triat

a l'atzar, ni per la seva qualitat tècnica o artística; s'havien escollit les més representatives d'una temàtica: "cultura i societat". Així, gràcies precisament a aquestes instantànies es podien copsar diferents perspectives de la vida col·lectiva local. Els criteris de la selecció havien estat condicionats pel mateix fons fotogràfic producte de la campanya de captació portada a terme durant el curs 2000-2001. D'alguna manera, a l'exposició va quedar palès que tots aquells habitants de Castelldefels que havien cedit imatges, essent o no protagonistes, es van sentir recompensats en veure la reacció dels espectadors.

Era impensable que aquelles vivències, capturades per una màquina de fotos,

podien despertar tanta emoció i interès en els vilatans que, tot mirant aquelles instantànies, s'apropaven a un passat comú.

Gràcies a l'exposició, a més, els visitants van poder precisar dades sobre el que van veure retratat. Aquest darrer esforç col·lectiu avui té també la seva

recompensa. El Grup de Recerques Històriques de Castelldefels té el goig de posar a les teves mans, estimat lector, el resultat de tot plegat: una col·lecció de fotografies amb l'explicació mínima que ens desperti el record d'altres temps. Aquest regal que ens fem com a gent que estima Castelldefels ha estat possible gràcies a la col·laboració econòmica de tres empreses amb presència ja històrica a la nostra ciutat -Grup Soteras, Saneo S.L. i Barlen S.L.- i al suport incondicional de la Regiduria de Cultura de l'Ajuntament de Castelldefels.

Grup de Recerques Històriques
de Castelldefels

RECUPEREMOS NUESTRA HISTORIA DESDE UNA MUESTRA FOTOGRAFICA

El Grup de Recerques Històriques de Castelldefels “El Torreó”, en colaboración con la Regiduría de Cultura del Ayuntamiento de la ciudad y de Caixa Terrassa presentó entre los días 28 de septiembre y 18 de octubre del año 2001 la muestra fotográfica “Recuperemos nuestra historia-I. Cultura y Sociedad”. El objeto del grupo era hacer llegar al público en general parte del material gráfico cedido desde colecciones particulares, así como dar a conocer el fondo de los archivos parroquial y municipal de la ciudad.

Aunque se hizo una selección de las fotografías, hay que señalar que no se habían elegido al azar, ni por sus cualidades

técnicas o artísticas; se habían escogido las más representativas referentes a una temática: “cultura y sociedad”. De ese modo, gracias precisamente a esas instantáneas, se podían abarcar diferentes perspectivas de la vida colectiva local. Los criterios de la selección habían estado condicionados por el mismo fondo fotográfico que se había conseguido en la campaña de captación desarrollada en el curso 2000-2001. De algún modo, si cabe, la muestra devolvía a todos los habitantes de Castelldefels que habían prestado imágenes, fueran o no retratados en las mismas, la satisfacción de ver cómo las vivencias captadas por una máquina de fotos era objeto de admiración cuando cualquier espectador se acercaba para redescubrir en ellas un pasado que compartir.

Gracias a la exposición, además, los visitantes pudieron y quisieron precisar datos sobre lo que vieron inmortalizado. Este último esfuerzo colectivo hoy tiene también su compensación. El Grup de Recerques Històriques de Castelldefels tiene el placer de poner en tus manos,

querido lector, el resultado de la labor desarrollada: una colección de fotografías acompañadas de una mínima explicación para cada una de ellas que nos devuelva la memoria de un pasado. Este regalo que nos hacemos como gente que tiene en estima a Castelldefels ha sido posible gracias a la colaboración económica de tres empresas con presencia ya histórica en nuestra ciudad -Grupo Soterias, Saneo S.L. y Barlen S.L.- y al apoyo incondicional de la Regiduría de Cultura del Ayuntamiento de Castelldefels.

Grup de Recerques Històriques
de Castelldefels

AGRADECIMIENTOS

En este momento en que nuestra ciudad está creciendo con una marcha tan precipitada, vale la pena echar una mirada atrás para darnos cuenta de lo distinta que era la vida en Castelldefels. Hace quince años vivíamos todavía en un pueblo donde los habitantes se conocían; hoy somos parte de una ciudad donde lo típico y arraigado, tanto en el sentido patrimonial como social, tiene que ceder cada vez más a una urbe fría e impersonal. Ante esta situación, el Grehic ve necesario retener, en todos los aspectos, todo lo que se pueda de esta vida típica del pueblo para que no queden en el olvido los orígenes de una ciudad.

A fin de poder realizar esta tarea, nos pusimos en contacto con muchas familias oriundas de Castelldefels que nos cedieron espontáneamente fotografías de su «tesoro» particular para ampliar nuestro archivo gráfico.

Merece una especial mención y agradecimiento Paco Capacés de Cros,

quien nos proporcionó gran cantidad de material para las exposiciones, nos describió exhaustivamente la vida cotidiana local de su niñez y juventud y, sobre todo, nos animó hasta el final para salvar el recuerdo de los orígenes de esta ciudad tan crecida. Su estímulo nos conduce a publicar este libro de recuerdos donde aparecen fotografías cedidas por:

Josefina Bou
Francesc Capacés
Pilar de Cros
Carmen Lara
Albert Llebaria
Valentí Marcet
Antonio Montserrat
Anna Ma. Pallarés
Rosario Rué
Ma.Victòria Sistac
Rosa Soler
família Vallespir-Cots

Barbara Schwarz
Presidenta del GREHIC.

Que n'és d'excepcional el moment captat per la màquina del fotògraf que ens visita!

Val la pena immortalitzar la trobada entre dos companys del servei militar. I així, queden davant de Ca n'Orbat, d'esquerra a dreta: qui arribà amb la càmera; Salvador Congost Galvany; els fills d'aquest -Jaume i Josep Arimon-; una veïna que se'n diu Vicenta i la madrastra dels nens, Montserrat Camí Costa.

Cada fotografia té una història al darrere que podríem explicar. Això no obstant, també és cert que les pròpies imatges tenen la capacitat de ser elles mateixes les que ens parlin. En aquest llibre és el que hem volgut que facin. D'ara en endavant poques seran les paraules. El missatge, bàsicament, ens vindrà pel retorn a la retina d'una situació que del cert s'ha convertit en excepcional en ser captada per la màquina de fotos.

Als xiringuitos de la platja. Servint una copeta tot mirant cap a la màquina de retratar.

La parella ben posada per a quedar bé a la foto, davant de la seva barraca a la platja.

A casa dels Bou, al barri del Llopart -ara Vista Alegre- tenen visita. Amb vi faran els honors. Els amfitrions, d'esquerra a dreta: els germans Esteve i Ramon Bou Castells, i el seu pare Esteve.

Primer autobús de Castelldefels, la «Genoveva». Viatgers... atents al fotògraf!

Antònia Lari, una dona guardabarreres, amb la bandera a la mà, vigila i dona pas als trens a l'alçada de l'avinguda de la Pineda.

A Cal Vaquer -conegut com Ca n'Orbat- el personatge que hi vivia: el senyor Josep Nomen Hernández (1868-1947), jutge de Castelldefels durant més de trenta anys.

Nens de l'escola *Colegio Nacional de Niños*, cap a la meitat dels anys trenta del segle XX.

Buscant com a fons el castell, es van retratar «Els Tanguistes», passat el primer terç del S.XX.

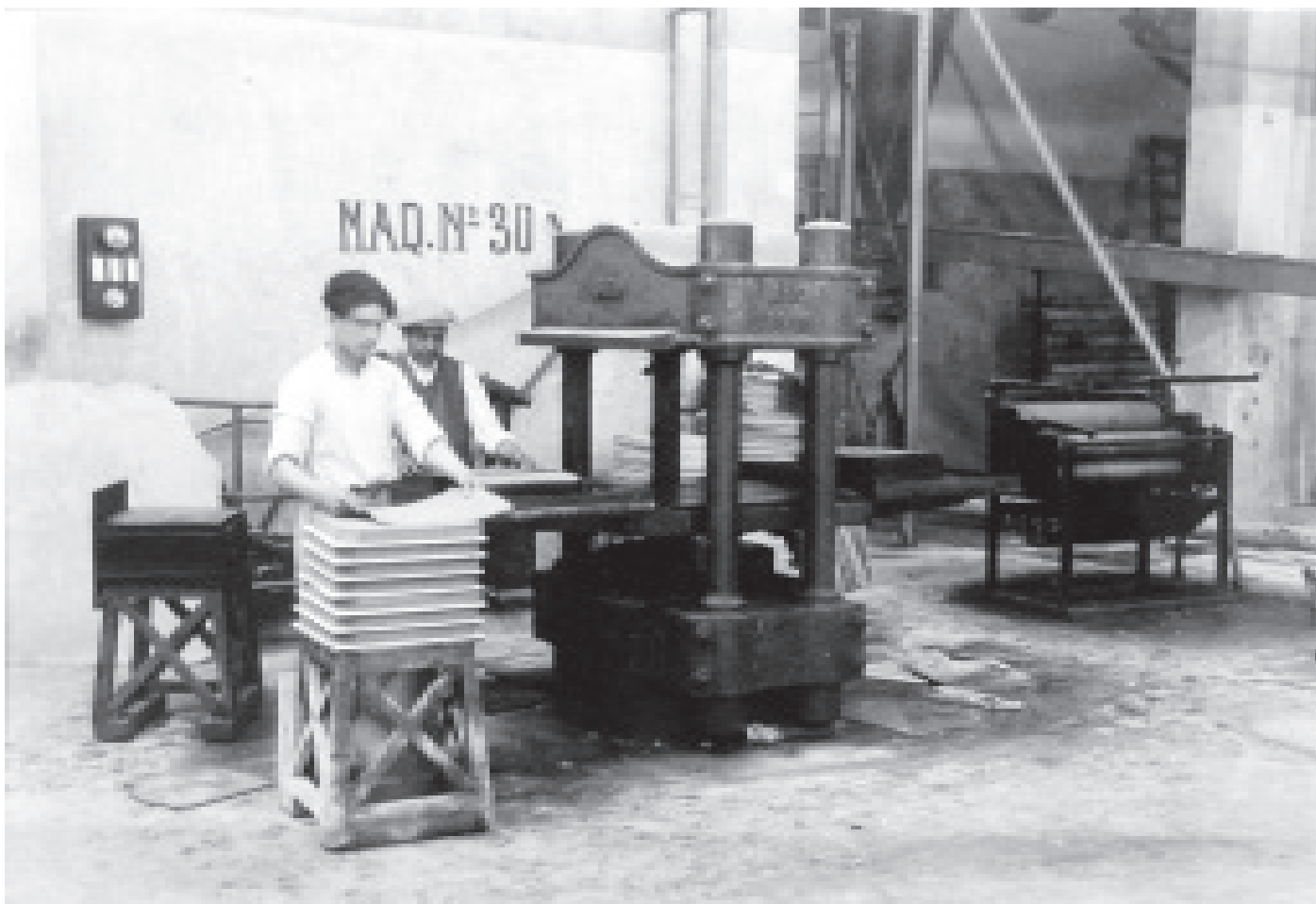
Forners del poble de Castelldefels amb una Chevrolet.

Parc mòbil de l'empresa Rocalla, fabricant de peces de fibrociment per a la construcció.

Oficines de la Rocalla, empresa present a Castelldefels des del 1931.

Nau industrial de la fàbrica Rocalla amb la presència dels operaris.

La dona que treballa fora de casa. Personal femení de l'empresa Rocalla de la dècada de 1940 en endavant.

1949. Presència de la dona a la pròpia llar. Masia de Ca n'Alaió (avui enderrocada).

Pagesos fent les tasques de la terra.

Fotografia, obra de Benedicto Fonseca, que capta la jove Anna Maria Pallarés fent puntes de coixí tot just superada la meitat del segle XX.

Dones cosint davant la porta de la Torre Fael: les germanes Pilar i Neus de Cros amb la seva mare i una amiga.

Homes treballant a les dependències de la Casa Consistorial.

L'alcalde Viñas amb els seus regidors i l'agutzil de l'Ajuntament de Castelldefels.

Presència al carrer, un diumenge de Pasqua, de diferents grups dels tradicionals caramellaires.

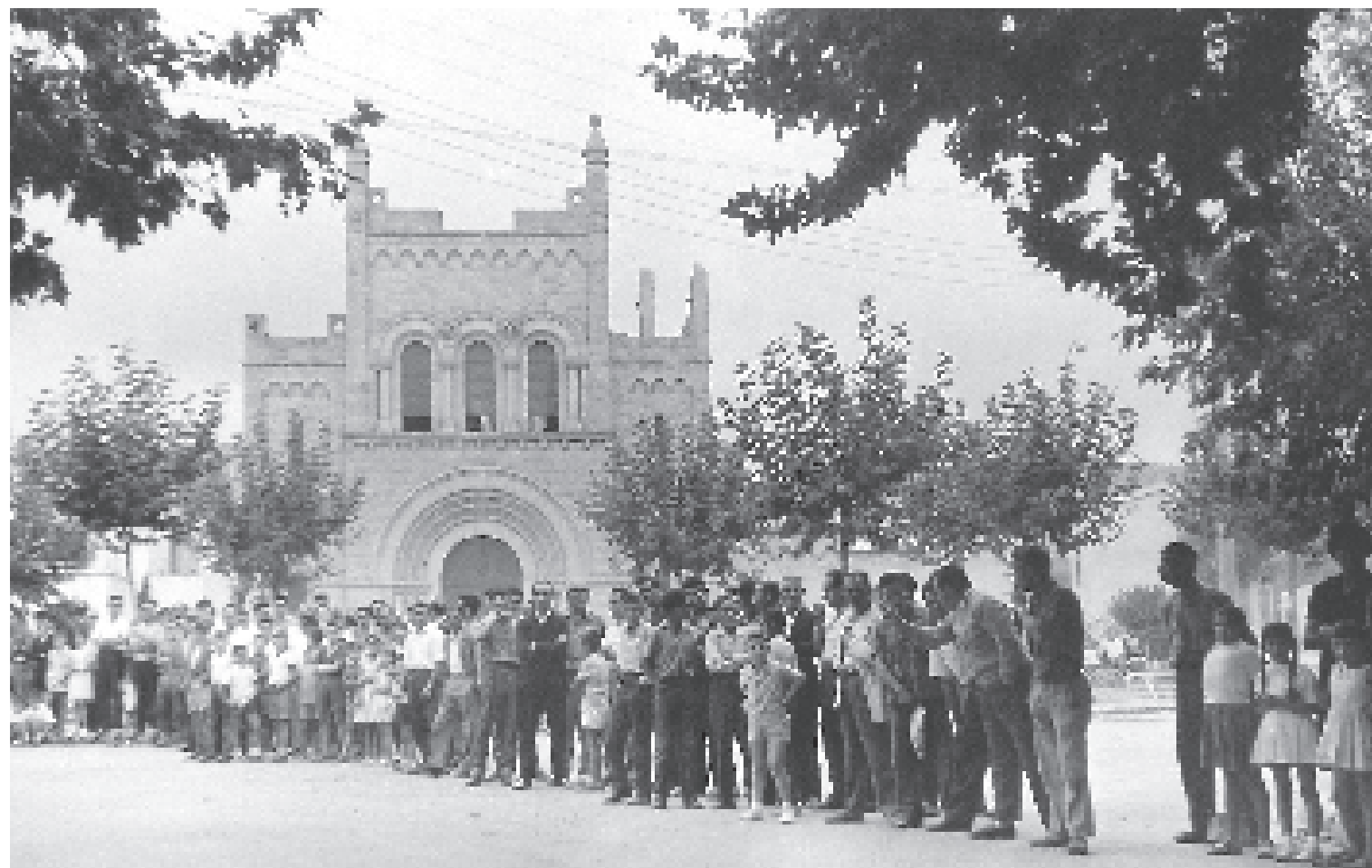
Coral de caramelles del Centre Cultural, el 1947.

El tren del centenari del ferrocarril, el 1948.

Desfilada de motocicletes al carrer Ferran. Al fons es veuen Can Baixeres i, per darrere, la torre de Can Valls de la Muntanyeta

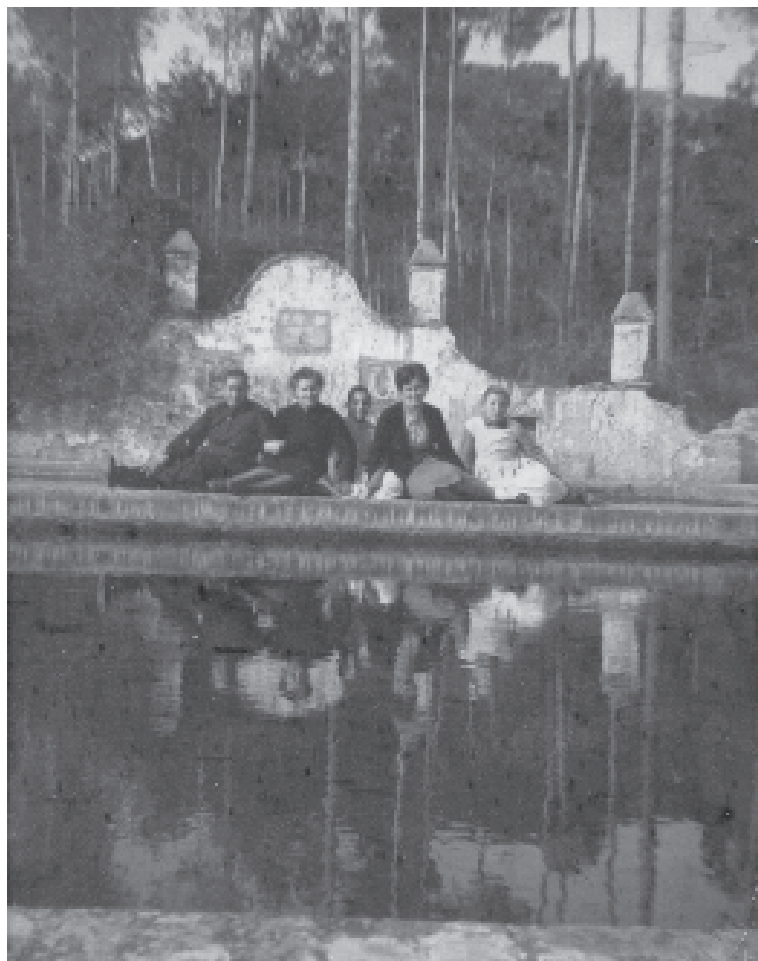
Esperant el pas de cursa ciclista a la Plaça de l'Església.

Segona generació dels autobusos de l'empresa Rué. Hi són presents un dels xofers i la Rosario Rué, filla del propietari dels vehicles.

Entrada a la mina d'aigua de Can Roca de Dalt.

Les famílies castelldelenques acostumaven
a anar a les basses de Can Roca.

Les basses eren lloc freqüent per a passar el dia d'excursió.

Fent bogada a les basses, utilitzades com a safareig.

Rentant la roba tot aprofitant per fer allò que es diu «fer safareig».

Les mines proveïen d'aigua les llars de les famílies que no en tenien de canalitzada.

No només els nois carregaven amb les garrafes o galledes.

Presa fotogràfica al sector de Montemar. A sobre del «balilla», la filla del senyor Antonio Montserrat, impulsor actiu de l'agrupació veïnal corresponent a aquest barri.

El carrer Bisbe Urquinaona. Podreu trobar tres models de cotxes de la marca Seat: l'emblemàtic 600, un 850 i el 1500. A l'esquerra de la via, la torre de Can Roca de Baix i, més lluny, la masia i torre de La Goma.

Festa lúdica. Als anys de la dècada de 1960, els joves fan ballarugues al Cafè del Centre.

Festa religiosa. Col·locació de la primera pedra del temple de Santa Eulàlia, al barri de Bellamar, el 1962. Tot i que ja no era rector de Castelldefels, veiem en primer terme la figura de mossèn Josep Codinach.

Nevada històrica de 1962. Els flocs de neu destaquen caient per davant de la sotana del mossèn.

On anirà a parar la neu que sostenen les noies? Va sortir il·lès el fotògraf? Les entremeliades estan davant del segon edifici de l'escola Lluís Vives, en aquells moments només planta baixa edificada.

Mirant de terra cap a mar, el pas a nivell a l'alçada de l'Avinguda de la Pineda (ara soterrat).
La boira i la neu gairebé no deixen veure les cases que hi ha camí de la platja.

Mirant de mar cap a terra, fàbrica de maons. El dia assolellat permet endevinar al fons la silueta del modernista edifici de Can Pou Alt. Aquesta propietat donà nom al barri del Poal.

Hotel Lido, establiment del sector de la platja, avui desaparegut, al costal del qual s'edificà un altre hotel: el Colibrí.

Personal de l'hotel Lido acompanyat pel fotògraf, senyor Cotan, que s'ha incorporat al grup i que veiem a la dreta de la imatge.

Al terme municipal de Sitges, alguns treballadors de la pedrera Tèrmac («La Terma») vivien amb les seves famílies en condicions difícils a la vessant occidental del turó de la Cova Fumada.

Mossèn Joan Sunyer va fer un gran bé aconseguint per als nens de les barraques de la Tèrmac un mòdul prefabricat el 1968 que els hi serví per a ser escolaritzats.

El mòdul on es feien les classes, al costat de la riera (marge superior dret de la fotografia), també servia els diumenges per al culte religiós d'uns feligresos de la parròquia de Castelldefels, però veïns de Sitges.

El futur de la majoria dels habitants d'aquestes vivendes precàries estarà al nou barri castelldefelenc de Vistalegre, urbanització feta al Llopart. El 1974 aquí ja no viurà ningú.

Festa, al maig, en homenatge a la vellesa. A la taula presidencial mossèn Joan Sunyer i l'alcalde, senyor Viñas.

Al centre de la imatge, la Floristeria Montserrat, a la plaça de l'Estació. A la dreta, postals de la ciutat exhibides per a la seva venda al quiosc.

Camp de tir, a la Muntanyeta. Corria l'any 1975 en el moment en que es va immortalitzar el grup amb les seves escopetes.

Pim, pam, pum. .. La pau del castell trencada?

El «Jovent», primer equip de bàsquet format a Castelldefels. D'esquerra a dreta i de dalt a baix: Rojo, Montserrat, Sans, Izquierdo, Navarro, Boixadors, Frontinyan, Gómez, Cabrol i Valvidieso.

El senyor Josep Rué, el 1982, amb el darrer dels autobusos que tingué la seva empresa: un Pegaso.

Darrers habitants de Cal Ganxo, quan encara vivien a la masia.

El 10 de juliol de 1983 es va aixecar un castell davant la malmesa masia de Cal Ganxo. L'actuació dels castellers de la vila -nascuts com a grup el 1982- s'emmarcà en el si dels actes de la Primera Setmana Ecològica de Castelldefels.

PROCEDÈNCIA DE LES FOTOGRAFIES.

Índex per pàgines:

p.7.- Arxiu Municipal
p.8.- Arxiu Municipal
p.9.- Arxiu Municipal
p.10.- Josefina Bou Sadurní
p.11.- Rosario Rué
p.12.- Fernando Guerrero
p.13.- Arxiu Municipal
p.14.- Miquel Sorolla
p.15.- Antonio Porcar
p.16.- Arxiu Municipal
p.17.- Arxiu Municipal
p.18.- Arxiu Municipal
p.19.- Arxiu Municipal
p.20.- Empresa Rocalla
p.21.- Ramon Roig
p.22.- Francisco Bercero
p.23.- Anna Maria Pallarés
p.24.- Pilar de Cros

p.25.- Arxiu Municipal
p.26.- Arxiu Municipal
p.27.- Arxius Municipal i Parroquial
p.28.- Rosa Soler
p.29.- Fernando Guerrero
p.30.- Arxiu Municipal
p.31.- Arxiu Parroquial
p.32.- Rosario Rué
p.33.- Família Vallespir-Cots
p.34.- Anna Maria Pallarés
p.35.- Família Vallespir Cots
p.36.- Arxiu Parroquial
p.37.- Arxiu Parroquial
p.38.- Arxiu Parroquial
p.39.- Arxiu Parroquial
p.40.- Antonio Montserrat
p.41.- Antonio Montserrat
p.42.- Carmen Lara

p.43.- Arxiu Parroquial
p.44.- Arxiu Parroquial
p.45.- Arxiu Parroquial
p.46.- Arxius Parroquial i Municipal
p.47.- Família Martínez-Pérez
p.48.- Foto Cotán
p.49.- Arxiu Municipal
p.50.- Arxiu Municipal
p.51.- Arxiu Parroquial
p.52.- Carmen Lara
p.53.- Carmen Lara
p.54.- Arxiu Parroquial
p.55.- Antonio Montserrat
p.56.- Albert Llebaría
p.57.- Abert Llebaría
p.58.- Antonio Montserrat
p.59.- Rosario Rué
p.60.- M^aVictòria Sistac
p.61.- Arxiu Municipal

Índex per fonts:

Arxiu Municipal: pàgines 7, 8, 9, 13, 16, 17, 18, 19, 25, 26, 27, 30, 49, 50, 61.

Arxiu Parroquial: pàgines 27, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 51, 54.

Francisco Bercero (donació Arxiu Municipal): pàgina 22.

Josefina Bou Sadurní (cessió Grehic): pàgina 10.

Cotán (fons Arxiu Municipal): pàgina 48.

Pilar de Cros Vives (cessió Grehic): p.24.

Empresa Rocalla (donació Arxiu Municipal): pàgina 20.

Fernando Guerrero (donacions als arxius Municipal i Parroquial): pàgina 12, 29, 46

Carmen Lara (cessió Grehic): pàgina 42, 52, 53.

Albert Llebaria (cessió Grehic): pàgines 56, 57.

Família Martínez Pérez (cessió Grehic): pàgina 47.

Antonio Montserrat (cessió Grehic): pàgines 40, 41, 58.

Anna Mª Pallarés (cessió Grehic): pàgines 23, 34.

Antonio Porcar (donació Arxiu Municipal): pàgina 15.

Ramon Roig (donació Arxiu Municipal): pàgina 21.

Rosario Rué (donació Arxiu Municipal): pàgines 11, 32, 59.

Rosa Soler Aguilar (cessió Grehic): pàgina 28.

Miquel Sorolla (donació Arxiu Municipal): pàgina 14.

Família Vallespir Cots (cessió Grehic): pàgina 33.

Victòria Sistac (cessió Grehic): pàgina 60, (fotos 1 i 2).

